

Uttalelse om god bokførings-skikk GBS 7

Utstedelse av salgsdokument – royalty til forfattere

(Vedtatt 2. mai 2006, oppdatert 12. mars 2007, 3. mars 2014, og 26. mars 2026)

~~Utstedelse av salgsdokumentasjon – royalty til forfattere~~

Spørsmål

Det er vanlig i forlagsbransjen at royalty til forfatterne avregnes av forlaget og at dette skjer én gang pr. år. Dette er også regulert i underliggende avtaler mellom forleggerforeningen og forfatterforeningen, jf. for eksempel avtale om normalkontrakt for skjønnlitteratur, datert 30. april 2009. I tillegg angir denne avtalen at forfatteren skal ha et minstevederlag tilsvarende 1/3 av beregnet royalty for salg av første opplag. Minstevederlaget utbetales som forskudd ved utgivelsen, og tilkommer forfatteren uavhengig av om opplaget blir solgt.

Er en slik praksis i overensstemmelse med bokføringsforskriften delkapittel 5-2 Utstedelse av salgsdokument?

Denne uttalelsen omhandler følgende problemstillinger:

1. Hvem skal utstede salgsdokument for royalty til forfattere?
2. På hvilket tidspunkt skal salgsdokument for royalty til forfattere utstedes?

Denne uttalelsen gjelder uavhengig av hvilken form utgivelsen har, for eksempel på papir, som e-bok eller lydbok.

Uttalelsen omhandler ikke royalties i musikkbransjen eller royalties på patenter og teknologi.

Lov og forskrift

1. Etter bokføringsforskriften § 5-2-1 første ledd, **Hvem skal salgsdokumentet utstede salgsdokument for royalty til forfattere?**

Salgsdokumentet skal utstedes av selger, med mindre annet er bestemt i lov eller forskrift, jf. bokføringsforskriften § 5-2-1 første ledd.

Kjøper kan blant annet alltid utstede salgsdokumentet når selger på vegne av eventuelle ikke-bokføringspliktige selgere. Det er bokføringspliktig.

I bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav e) er det gitt unntak fra denne hovedregelen videre gjort unntak for kjøpere som alene besitter hele eller deler av materialet for beregning av omfang, vekt, kvalitet eller lignende som grunnlag for utbetaling av provisjon eller annet vederlag til selgeren, jf. bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav e). Salgsdokumentet skal i tilfelle utstedes av kjøper på grunnlag av en skriftlig, underskrevet avtale om dette. Avtalen skal oppbevares av

både kjøper og selger. Det skal fremgå av salgsdokumentet at det er utstedt av kjøper. Kjøperen skal dessuten oppbevare annen dokumentasjon som underbygger salgsdokumentets innhold i 3 år og 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Kjøperen skal, ved jevnlig å ta utskrift fra Enhetsregisteret eller lignende, dokumentere om selgeren er registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Bokføringspliktige kjøpere som utsteder salgsdokument på vegne av selger etter denne bestemmelsen, kan i stedet for fortløpende nummerering av hver enkelt selgers salgsdokument, anføre i salgsdokumentet hvor mye som er avregnet overfor vedkommende selger hittil i regnskapsåret, jf. bokføringsforskriften § 5-1-3 annet ledd. Skattekontoret kan ved enkeltvedtak gjøre ytterligere unntak fra kravet om at salgsdokumentet skal utstedes av selger, jf. bokføringsforskriften § 5-2-8 første ledd.¹

2. På hvilket tidspunkt skal salgsdokument for royalty til forfattere utstedes?

Salgsdokumentet Etter bokføringsforskriften § 5-2-8 første ledd kan departementet (delegert Skattedirektoratet) ved enkeltvedtak gjøre ytterligere unntak fra bestemmelsen i forskriften § 5-2-1 første ledd om at salgsdokumentet skal utstedes av selger.

Etter bokføringsforskriften § 5-2-2 skal salgsdokumentet skal utstedes snarest mulig og senest en måned etter levering med mindre annet er bestemt i forskriften. Etter forskrift, jf. bokføringsforskriften § 5-2-5 kan det 2.

For tjenester som leveres basert på måling av faktisk forbruk (~~strøm, telefoni og lignende~~) kan salgsdokument likevel utstedes ~~salgsdokument~~ for lengre perioder, begrenset til en periode på ett år, jf. bokføringsforskriften § 5-2-5. Salgsdokumentet skal ~~da~~ så vidt mulig utstedes innenfor det kalenderår levering finner sted.

Vurdering og konklusjon

1. Bokføringsforskriftens hovedregel er at salgsdokumentet Hvem skal utstedes av selger. utstede salgsdokument for royalty til forfattere?

Royalty til forfatteren (selger) beregnes normalt av forlaget (kjøper). Eventuelt minstevederlag beregnes når opplaget er bestemt, mens resterende royalty beregnes på bakgrunn av salgstill innhentet av forlaget. Royalty til forfattere er derfor et vederlag som normalt omfattes av ~~forskriften~~ bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav e), og kjøper (slik at forlaget) kan utstede salgsdokumentet. på vegne av forfatteren. Forlaget kan også utstede salgsdokument på vegne av en eventuell ikke-bokføringspliktig forfatter. Et salgsdokument utstedt av kjøper kalles ofte for en «avregning».

Når det gjelder tidspunktet for når salgsdokumentet skal utstedes, vil dette avhenge I tillegg til den royalty som utbetales fra forlaget til en forfatter, kan det eventuelt utbetales en royalty fra Kopinor. Kopinor inngår avtaler om kopiering og annen bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale. Oppgjør til forfatter blir utbetalt snarest i samsvar med de opplysninger som er registrert hos Kopinor om forfatteren. På samme måte som ved et forlags utbetaling av royalty til forfattere, er det kun Kopinor som besitter grunnlaget for beregning av slik royalty. Kopinor kan derfor utstede salgsdokumentet på vegne av forfatter på samme vilkår som forlaget.

¹ Dispensasjonsmyndigheten er delegert fra Finansdepartementet via Skattedirektoratet til skattekontoret.

2. På hvilket tidspunkt skal salgsdokument for royalty til forfattere utstedes?

Tidspunktet for utstedelse av salgsdokumentet avhenger av når tjenesten anses for å være levert. Forfatterens vederlag er ofte todelt. Et eventuelt minstevederlag tilkommer forfatteren uavhengig av om opplaget blir solgt. Denne delen av vederlaget ~~vil således være~~ er derfor opptjent når manuskriptet er levert og opplaget er bestemt. Resten av vederlaget er avhengig av det faktiske boksalg. Denne delen av vederlaget er derfor ikke opptjent før salget finner sted. Før ~~dette tidspunktetsalgstidspunktet~~ anses ikke denne delen av forfatterens tjenester som levert ~~etter bokføringsforskriften.~~

~~Minstevederlaget~~ Minstevederlag må etter dette faktureres senest 30 dager etter levering, det vil si når manuskriptet er levert og opplaget er bestemt, jf. bokføringsforskriften § 5-2-2. ~~Spørsmålet er om salgsdokumentet for det resterende vederlaget må utstedes i takt med boksalg, senest 30 dager etter levering, eller om bestemmelsen i forskriften § 5-2-5 kan komme til anvendelse.~~ bokføringsforskriften § 5-2-2.

~~Etter bokføringsforskriften § 5-2-5 kan salgsdokument for tjenester som leveres basert på måling av faktisk forbruk (strøm, telefoni og lignende) utstedes for lengre perioder, begrenset til en periode på ett år. Inntekten tilknyttet forfatterens tjenester – royaltyen –~~ Øvrig royalty beregnes ofte basert på måling av det underliggende boksalg salget over en lengre periode (vanligvis årlig). Royaltyen fastsettes etter at forlaget har innhentet salgstall fra distribusjon/bokhandlere og beregnes som en funksjon av antall solgte bøker, bokenes solgt, utsalgspris og den avtalte proSENTSATS for royaltyen. ~~Denne praksisen~~ Salgsdokument for royalty som er innarbeidet i bransjen, avhengig av solgt volum, kan etter dette utstedes for en periode på inntil ett år, jf. bokføringsforskriften § 5-2-5.

Det fremgår av NOU 2002: 20 *Ny bokføringslov* at det er intensjonen med bokføringsforskriften § 5-2-5 at etablert praksis, hvor salgsdokument utstedes etter måling over lengre perioder, skal kunne videreføres. Etter Bokføringsstandardstyrets vurdering omfattes fakturering av royalty av denne bestemmelsen.

Konklusjon

Salgsdokument for royalty som mottas uavhengig av solgte bøker (minstevederlag), skal utstedes snarest mulig og senest innen 30 dager etter at manuskriptet er levert forlaget og opplaget bestemt, jf. bokføringsforskriften § 5-2-2. Salgsdokument for resterende royalty som er avhengig av antall solgte bøker, kan utstedes for en periode på inntil ett år, jf. bokføringsforskriften § 5-2-5.

~~Salgsdokumentet for minstevederlaget og for resterende royalty kan utstedes av kjøper (forlaget) etter bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav e).~~